

ЗВІТ**за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі Шелтера Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Солобковецької сільської ради**

18 вересня 2023 року

с. Солобківці

Мета моніторингового візиту: відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання у місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

Шаповалов Олег Олександрович – регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Хмельницькій області.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

посадової особи балансоутримувача/власника: Ковальчук Тетяни Миколаївни – директор Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Солобковецької сільської ради.

Уповноважена рішенням власника (балансоутримувача) особа, яка забезпечує обслуговування та функціонування матеріально-технічної бази та інфраструктури місця тимчасового проживання, виконує обов'язки у сфері цивільного захисту:

Ковальчук Тетяна Миколаївна – директор Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Солобковецької сільської ради.

Керівник закладу: Ковальчук Тетяна Миколаївна – директора Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Солобковецької сільської ради.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкта моніторингу: Шелтер Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Солобковецької сільської ради.

Повна адреса об'єкта моніторингу: вул. Академіка Амосова, 4/1, с. Солобківці, Хмельницький район, Хмельницька область.

Форма власності: комунальна.

Сфера управління: Комунальний заклад «Центр надання соціальних послуг» Солобковецької сільської ради.

Балансоутримувач/власник: Солобковецька сільська рада.

Директор: Ковальчук Тетяна Миколаївна.

Внесення об'єкту до переліку МТП, що формується Мініреінтеграції, на момент здійснення моніторингового візиту не ініційовано.

Попередній моніторинговий візит не здійснювався

Розташування

МТП розміщено на 2-му поверсі 2-поверхової нежитлової будівлі колишньої поліклініки.

Заклад розташовано у центрі населеного пункту в безпосередній близькості до об'єктів соціальної інфраструктури: 1 хв пішої ходи до Амбулаторії загальної практики сімейної медицини, 5 хв до школи і дитячого садочку, 2 хв до аптеки, 3 хв до магазину та зупинки громадського транспорту.

Наповненість

Приміщення місця тимчасового проживання розділені на місця загального користування та приміщення, у яких облаштовані ліжко-місця.

Будівля місць тимчасового проживання одночасно розміщує внутрішньо переміщених осіб та використовується за своїм функціональним призначенням (заклад соціального спрямування). Приміщення загального користування МТП та ті, що облаштовані ліжко-місцями для внутрішньо переміщених осіб, відокремлені від інших приміщень будівлі.

МТП розраховано на 26 місць, на момент візиту у закладі мешкає 3 ВПО (всі чоловічої статі).

Серед ВПО 2 осіб літнього віку, 1 особа з інвалідністю. Маломобільні особи відсутні.

Облік мешканців МТП частково ведеться відповідно до Додатку 4 до Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

Проживання для ВПО здійснюється на безоплатній основі. Видатки на комунальні послуги з ВПО не стягуються.

Заклад ще не подавався щодо компенсації видатків на комунальні послуги, згідно Постанови КМУ від 11.03.2022 р. № 261 «Про затвердження Порядку та умов надання компенсації місцевим бюджетам на оплату комунальних послуг, що надаються під час розміщення тимчасово переміщених осіб, у період воєнного стану».

У МТП не укладенні типові договори, включаючи типові Правила проживання внутрішньо переміщених осіб у місцях тимчасового проживання, між керівником та мешканцями місця тимчасового проживання. Натомість правила проживання визначені в договорах на надання соціальних послуг, які адміністрація уклала з мешканцями МТП.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

Будівля місця тимчасового проживання облаштована функціонуючими інженерними системами, до яких належать системи електропостачання, опалення, вентиляції, водопостачання та водовідведення.

У разі перебоїв у функціонуванні інженерних систем вживаються заходи для поновлення їх роботи та забезпечення альтернативних рішень.

У закладі наявне електричне опалення від електрообігрівачів.

Водозабезпечення: холодна та питна вода подаються централізовано. Гаряча вода забезпечується 3-ма бойлерами.

Електропостачання централізоване, безперебійне (не враховуючи планові і аварійні відключення). У закладі відсутні альтернативні джерела енергії.

Харчування

Мешканці готують їжу самостійно. Купляють продукти харчування своїм коштом. Благодійні фонди та гуманітарні організації передають до МТП продуктивні набори.

Місце тимчасового проживання облаштоване окремим кухонним приміщенням для приготування та прийому їжі, а також зберігання продуктів, які обладнані відповідним майном, що є доступними для всіх мешканців місць тимчасового проживання, а саме: 3-ма стаціонарними електроплитами для приготування їжі на 4 конфорки кожна, 2-ма мікрохвильовими печами, 7 електрочайниками (з розрахунку один на кожен кімнату) та 3-ма холодильниками.

У кухні наявні рукомийники, столи, шафи та кухонний інвентар. Кухня обладнана новими сучасними кухонними меблями.

У МТП виділене зручне місце для прийому їжі, обладнане столами та стільцями.

Санітарія та гігієна

Місце тимчасового проживання облаштоване санітарно-гігієнічними приміщеннями, достатніми для задоволення потреб осіб, які проживають в місцях тимчасового проживання (із розрахунку щонайменше один душ/одна ванна на 12 осіб та один туалет на 10 осіб).

У МТП наявні 1 санітарно-гігієнічна кімната з 2-ма душовими кабінками, рукомийниками, бойлером і 2-ма вбиральнями та 1 санітарно-гігієнічна кімната з одним душем, рукомийником, бойлером та санвузлом. Відповідно, один душ/одна ванна та один туалет на 8-9 осіб. На відміну від душових кабін, туалети мають двері та засувки/замки. Також закривається санітарно-гігієнічна кімната.

У закладі не облаштовано душ/ванну та туалет для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

На момент моніторингу в МТП працює 2 пральні машини. У наявності 4 сушарки, що відповідає мінімальним вимогам (наявність 2-х пральних та 1 сушильної машини на 20 осіб). Також в МТП визначено місце для сушки речей.

Температура в приміщеннях місць тимчасового проживання підтримується відповідно до сезону.

У МТП прибирання та підтримку чистоти забезпечує персонал закладу.

Протипожежна безпека, укриття

У МТП на момент моніторингу відсутній план евакуації, та вогнегасники, натомість наявна протипожежна сигналізація.

Місце тимчасового проживання облаштоване найпростішим укриттям у вигляді підвального приміщення. Укриття має Акт обстеження ДСНС. Місткість 600 осіб, що відповідає вимогам (кількості ліжок-місць у місці тимчасового проживання з урахуванням працівників).

Умови перебування, оснащення: наявні 2 стаціонарні санвузли, запаси води, ліки та медпункт, стільці, лавки, столи, ліжка та примусова вентиляція.

Відсутні: пандус та запасний вихід.

Укриття не доступне для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Натомість у місці тимчасового проживання не розміщено осіб з категорії маломобільних груп населення.

Безбар'єрність

В закладі відсутній пандус. Місце тимчасового проживання не облаштоване засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень місця тимчасового проживання, включаючи місця загального користування та приміщення, у яких облаштовані ліжко-місця.

У місці тимчасового проживання не облаштовано душу/ванної чи туалету для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. Натомість у місці тимчасового проживання не розміщено осіб з категорії маломобільних груп населення.

Умови в кімнатах

Ліжко-місця облаштовані в 7-ми окремих приміщеннях (кімнатах). Особи, які не пов'язані між собою спільним побутом або сімейними (родинними) відносинами (одинаки) розміщені в окремих від сімейних осіб кімнатах. Не допускається розміщення в одній кімнаті осіб різної статі.

Вхід до приміщень, у яких облаштовано ліжко-місця, обладнаний замками/засувками на вхідних дверях.

У кожному приміщенні облаштовано більше чотирьох ліжко-місць, що не відповідає мінімальним вимогам.

Площа, виділена для одного ліжко-місця, використовується для облаштування спального місця, зберігання особистих речей та становить менше 6 кв. м.

Мешканцям надані в користування предмети для облаштування ліжко-місць, зокрема ліжко, постільні речі (матрац, подушки, ковдри, постільна білизна) тощо.

Наявні меблі, в тому числі для зберігання особистих речей (шафа, комод, стілець/табурет тощо).

На момент моніторингового візиту, ВПО проживають в 2-х окремих кімнатах розміром 16 м кв. в кількості від 1 до 2 осіб. Таким чином, площа, виділена на одну особу, становить від 8 до 16 м кв.

Дозвілля

У МТП планується облаштувати місця для дозвілля, з урахуванням потреб мешканців місць тимчасового проживання, зокрема, встановити телевізор в холі та обладнати дитячу кімнату. Наразі є хол, їдальня та службові приміщення які можуть використовуватися для проведення зборів, організації дозвілля та дистанційного навчання для дітей, а також надання соціальних, адміністративних та публічних (електронних публічних) послуг.

Доступ до інформації та послуги

У МТП налагоджений зворотній зв'язок через коменданта шелтеру. Також в громаді створено групу в месенджері Телеграм для комунікації органу місцевого самоврядування, волонтерів та внутрішньо переміщених осіб.

В закладі не розміщено інформаційний стенд або скринька для звернень. Адміністрацією не визначено порядок звернення мешканців і їх розгляд та не доведено відповідну інформацію.

Мешканцям закладу надаються послуги, в тому числі міжнародними організаціями, зокрема:

Орган місцевого самоврядування Солобковецька сільська рада: було проведено ремонт приміщень шелтеру, надання допомоги продуктами харчування та соціальний супровід;

Гірська міська військова адміністрація Северодонецького району Луганської області: меблювання приміщень шелтеру;

Хмельницький осередок Благодійного фонду «РОКАДА» (за сприяння УВКБ ООН): надано ліжка, матраци, консультації психолога;

Благодійна організація «Благодійний фонд «Карітас-Хмельницький УГКЦ» Української Греко-Католицької Церкви: ковдри, подушки, постільна білизна;

Естонська некомерційна громадська організація «Мондо»: меблі;

Благодійна організація «Благодійний фонд «Янголи спасіння»: перевезення (транспортні послуги) та збір меблів.

ВПО мають довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та отримують допомогу на проживання.

Не всі мешканці МТП підписали декларації з місцевими лікарями, натомість всі мають доступ до медичних послуг.

Освіта

Мешканці МТП не потребують освітніх послуг.

Працевлаштування

У мешканців МТП відсутня потреба у працевлаштуванні. На сьогодні не працевлаштовано жодного мешканця МТП.

Анонімні інтерв'ю під час візиту проведено з 2 особами.

Під час особистого спілкування з мешканцями гуртожитку з числа ВПО, скарг, звернень чи пропозицій до Уповноваженого щодо порушення прав громадян не надходило.

Також мешканці не піднімали питань/проблем щодо умов проживання в закладі.

Натомість ВПО з інвалідністю було порушено питання бездіяльності правоохоронних органів щодо розслідування злочину, по якому особа проходить потерпілою. Втім, особа зневірена і відмовилася оскаржувати дії посадових осіб правоохоронних органів чи офіційно звернутися до Омбудсманна.

Загальні потреби МТП:

Потреби, які озвучені представником адміністрації:

- побутова хімія для потреб ВПО;
- додаткові генератори на випадок перебоїв з постачанням електроенергії, з огляду на те, що МТП опалюється виключно електричними обігрівачами.

Потреби, які озвучені мешканцями МТП:

- відсутні.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту:

- опрацювати, спільно з міжнародними та національними організаціями, питання щодо забезпечення закладу генераторами та побутовою хімією;

- вжити заходів щодо залучення компенсації за спожиті комунальні послуги, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 р. № 261 «Про затвердження Порядку та умов надання компенсації за спожиті комунальні послуги під

час розміщення внутрішньо переміщених осіб у будівлях (приміщеннях) об'єктів державної, комунальної та приватної власності у період воєнного стану»;

- ініціювати внесення МТП до переліку місць тимчасового проживання області;
- вжити заходів для приведення умов проживання в МТП у відповідність з мінімальними вимогами, визначеними пунктом 8 постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930 «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» в частині:

- приведення керівником місця тимчасового проживання обліку осіб, які проживають в місці тимчасового проживання відповідно до додатка 4 до Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;
- встановлення керівником місця тимчасового проживання порядку звернення мешканців місця тимчасового проживання із заявами, скаргами та пропозиціями, та їх розгляду, визначення годин прийому керівником місця тимчасового проживання;
- забезпечення наявності у приміщенні місця тимчасового проживання інформаційного стенду із зазначенням адреси, контактних номерів телефонів, офіційних веб-сайтів екстрених, соціальних служб, закладів охорони здоров'я, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, закладів освіти, соціальної, психологічної, правової допомоги, а також інформації про наявність захисних споруд цивільного захисту в об'єктах нерухомості в безпосередній близькості до місця тимчасового проживання тощо;
- виділення не менше 6 кв. метрів на одне ліжко-місце;
- розміщення в місці тимчасового проживання чотирьох або менше ліжко-місць в одному приміщенні;
- обладнання приміщення місця тимчасового проживання інфраструктурою (пандуси, поручні тощо), що забезпечує безбар'єрний доступ для маломобільних осіб до приміщень загального користування;
- забезпечення наявності в місці тимчасового проживання щонайменше одного душу/однієї ванної, обладнаних для маломобільних осіб;
- забезпечення наявності в місці тимчасового проживання щонайменше одного туалету, обладнаного для маломобільних осіб;
- забезпечення наявності у приміщеннях місця тимчасового проживання вогнегасників.

**Регіональний координатор
взаємодії з громадськістю
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини
в Хмельницькій області**

Олег ШАПОВАЛОВ